

Scheherazade

2023—24

SÄSONG

Malmö SymfoniOrkester
Paul Mägi, dirigent
Samuli Örnströmer, cello
Marika Fältskog, konsertmästare

TOR / 16 MAJ / 19.00

AULIS SALLINEN

AT THE PALACE GATES

Aulis Sallinen komponerade operan *Palatset* i tre akter 1994 på beställning av Savonlinna Opera Festival. Librettot till operan är starkt influerat av Mozarts opera *Enleveringen ur Seraljen* men alluderar även på Ryszard Kapuścińskis bok *Kejsaren*, skriven 1983, som berättar om Haile Selassies sista dagar vid makten i Etiopien 1974. Det var Sallinen själv som gjorde en översättning av librettot till finska inför framförandet i Savonlinna, eller Nyslott som är det svenska namnet. Han har kryddat sin opera med musikaliska överraskningar och sarkastisk humor. Exempel på det är bödelns klagan som är en tango och de två hovmännens sång som är en boogie woogie. Det finns även inslag av Broadwaymusikal i verket, något man knappast förväntar sig i en nutida opera komponerad så sent som på 1990-talet. *At the Palace Gates* är namnet på ouvertüren till operan *Palatset*.

AULIS SALLINEN

CELLOKONSERT

Aulis Sallinen hade nyligen blivit utnämnd till ”konstnärlig professor” av finska staten när han komponerade sin cellokonsert. Då tjänsten var på livstid kunde han viga sin tid åt musiken och hitta nya vägar i harmoniken, utveckla tonspråk och skapa sin egen tonvärld.

Här finner lyssnaren klassiska harmonier, sammansatta på ett samtida sätt, vilket gör att stycket är lätt att ta till sig samtidigt som det är fyllt av oväntade vändningar. Konserten är tillägnad cellosolisten Arto Noras som uruppförde verket.

NIKOLAJ RIMSKIJ-KORSAKOV

SCHEHERAZADE

Fascinationen över berättelser och sagor från länderna öster om medelhavet var stor i det kejserliga Ryssland under slutet av 1800-talet. Det var därför inte märkligt att *Tusen och en Natt* var nära till hands för inspiration för Rimskij-Korsakov.

I orkesterviten kan man genomgående höra Sheherazades röst representerad av en soloviolin, ofta ackompanjerad av en harpa som i den första satsens början där hon och sultanen gestaltas. I den andra satsen är det havet och Sinbads resor som framställs med kromatiska gungande stråkar. Rimskij-Korsakov var synestetiker och hade tydliga uppfattningar kring vilka färger och toner som hörde ihop. E-dur var hos honom en mörkt djupblå färg, alltså havets, och därför är havet representerat av ackordet. Havet är genomgående precis som Sheherazades soloviolin, men under resans gång berättas sagan om prinsen som blev tiggare, de vackraste kärlekshistorierna mellan prinsar och prinsessor och om den storslagna festivalen i Bagdad.

En engelsk recensent hittade i satsen om prinsens och prinsessans kärlekshistoria något så oanständigt som en kyss noterad. Om det var en tanke hos kompositören eller bara ett resultat av en pryd viktoriansk fantasi är svårt att säga, men verket lever kvar med all passion, äventyrslystnad och mystik.

PAUL MÄGI

DIRIGENT

Den estniska dirigenten Paul Mägi studerade trumpet och violin vid musikkonservatoriet i Tallinn fram till 1980 och därefter dirigerade vid Moskvakonservatoriet för Gennadij Rozjdestvenskij. Under 1970-talet grundade Mägi Estonian Radio Chamber Orchestra och Estonian Radio Big Band. De följande åren var han chefsdirigent för USSR Ministry of Culture State Symphony Orchestra, Latvian National Symphony Orchestra, Estonian National Opera, Uppsala Kammarorkester och Teater Vanemuine i Tartu. Mägi har också varit jazzviolinsolist med London Symphony Orchestra och symfoniorkestrarna i Detroit och Boston.

SAMULI ÖRNSTRÖMER

CELLO

Samuli Örnströmer är född i Finland och utbildade sig till cellist vid Sibeliusakademien i Helsingfors. Han flyttade till Sverige 1994 för att studera cello vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Där började han även studera dirigerade för Jorma Panula och erhöll sitt diplom i dirigerade 1998. Sedan 2001 är Samuli Örnströmer Malmö SymfoniOrkesters alternerande solocellist och har även dirigerat orkestern otaliga gånger.

MALMÖ SYMFONIORKESTER (MSO) är en av Sveriges ledande symfoniorkestrar med hög internationell nivå och en bred klassisk orkesterrepertoar. I samarbeten med tidigare chefsdirigenter som Vasilij Sinajski, Marc Soustrot och Robert Trevino har repertoaren breddats mot ryska och franska verk, och med Trevino växte idén med festivaltonsättare fram. MSO har en stark förankring i nutida repertoar med beställningsverk av vår tids ledande tonsättare.

År 2019 utsågs Sveriges internationelle stjärntrumpetare Håkan Hardenberger till MSOs hedersartist. MSO arbetar med crossover-projekt i samarbete med artister som Avishai Cohen och Jill Johnson. Lokala och regionala samarbeten sker genom Nallekonserter, jul- och familjekonserter, El sistema-inspirerade Sida vid Sida-konserter, konserter med datorspelsmusik och konsertprojekt med Musikhögskolan i Malmö.

AULIS SALLINEN (F. 1935)

At the Palace Gates, ouvertyr till operan Palatset, op. 68a (1994), 7 min.

AULIS SALLINEN

Cellokonsert, op. 44 (1976–1977), 25 min.

- 1. Il Modo variabile - Quasi marcia funebre**
- 2. Allegro - Presto - Prestissimo**

- paus ca 25 min. -

NIKOLAJ RIMSKIJ-KORSAKOV (1844–1908)

Scheherazade, symfonisk svit för orkester, op. 35 (1888), 40 min.

- 1. The Sea and Sinbad's Ship**
- 2. The Story of Kalender Prince**
- 3. The Young Prince and the Young Princess**
- 4. Festival at Baghdad – The Sea**

Konsertlängd ca 1 tim. 50 min. inkl. paus